

Utbildningsinspektion i Stöpenskolan

Grundskola årskurserna 7–9

Inledning

Verksamheten i Stöpenskolan har granskats och besökts den 8-9 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns på Skolinspektionens webbplats, www.skolinspektionen.se (Tillsyn, Regelbunden tillsyn).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Stöpenskolan intervjuades rektorerna, personal, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Stöpenskolan	Antal elever
Grundskola	430

Källa: Skolans rektor

Utbildningen vid Stöpenskolan omfattar 19 klasser med årskurserna 7–9. Skolan är organiserad i fyra arbetslag för eleverna och i fem personalarbetslag. Skolan är uppdelad i fyra avdelningar där eleverna i respektive arbetslag har sina hemklass-

rum. I varje arbetslag ingår elever i årskurserna 7–9. Lärarna är organiserade i både arbetslag knutna till arbetslagen och i ämnesarbetslag. Rektorerna ansvarar för två arbetslag var. Skolan tar emot elever från norra delen av Skövde kommun, från Frösve skola, Lerdala skola, Tidanskolan, Timmersdala skola samt Värings skola. Stöpenskolan är belägen cirka en mil från Skövde centrum i den norra delen av kommunen. I skolan går även integrerade sarskoleelever. Sarskolan behandlas i en sarskild rapport.

Helhetsbedömning

Inspektionen visar att det vid Stöpenskolan finns mycket goda förutsättningar för elevernas utveckling och lärande. Eleverna uppger att de upplever att de har en trygg miljö för lärande och att de trivs i skolan. De berättar att de har bra lärare och tycker att lärandet ska vara en utmaning. Lärarna poängterar vikten av att lära på olika sätt och ser det praktiskt-estetiska arbetet som ett viktigt komplement till den mer teoretiska undervisningen. Eleverna arbetar med drama, samarbetsövningar, etiska dilemman, problemlösningar m.m. Datorn används också flitigt som ett verktyg i undervisningen. Vidare betonar lärarna vikten av att eleverna ska känna att de lyckas i sitt skolarbete. Inspektörerna erfar att lärarna individualiserar undervisningen och eleverna får visa sina kunskaper på olika sätt genom muntliga prov och övningar, genom skriftliga prov, genom inlämningsuppgifter m.m. Eleverna berättar också att de får välja sätt att redovisa. Lärarna arbetar ambitiöst med att utveckla en rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning. I ämnesarbetslagen hjälps lärarna åt med svåra bedömningsfrågor och rättning av prov. Eleverna tycker de får bra information om sitt lärande i respektive ämne vid utvecklingssamtalen. Genom klassrumsbesök och intervjuer erfar inspektörerna således att lärarna arbetar målmedvetet med elevernas lärande mot de nationella målen.

Eleverna får ta ett övergripande ansvar i skolan genom arbete i skolans kafé samt i skolans så kallade spelhåla där eleverna får låna spel under rasterna. I skolan finns ett aktivt elevråd och det bedrivs ett kontinuerligt och väl fungerande värdegrundsarbete. I skolan finns kamratstödare och ett antimobbningsteam. Detta arbete har bidragit till att skapa en lugn och trygg miljö i skolan. Elevenkäter genomförs varje år för att bland annat utvärdera elevernas trivsel. I skolan finns gemensamma ordningsregler som eleverna varit med och tagit fram och som revideras regelbundet. Vid intervjuer framkommer dock att det finns variation mellan lärarna på hur de förhåller sig gentemot eleverna och på i vilken utsträckning de lyckas skapa en god anda i klassen.

Inspektörerna vill peka på vikten av att skolan diskuterar värdegrundsfrågorna och kommer fram till ett gemensamt förhållningssätt gentemot eleverna bland annat när det gäller de gemensamma reglerna.

För att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling har skolan en likabehandlingsplan. Skolans likabehandlingsplan uppfyller dock inte lagens krav fullt ut. Exempelvis saknas en beskrivning av rutiner för uppföljande insatser och hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Vidare kan planen utvecklas när det gäller en beskrivning av arbetsgången om vuxen kränker elev.

Skolan har enligt inspektörerna kommit långt i sitt arbete med att förverkliga målen i läroplanen och kursplanen men kan ännu bättre ta till vara de goda förutsättningarna som finns för verksamheten och komma ännu längre i arbetet med att uppfylla de nationella målsättningarna. Exempelvis kan lärarna tydligare för eleverna koppla arbetet i skolan till målen för utbildningen och på så sätt öka elevernas medvetenhet om målen samt möjlighet till inflytande.

Skolan bör också utveckla sitt kvalitetsarbete. Såväl den fortlöpande utvärderingen efter exempelvis avslutat arbetsområde som den fortlöpande utvärderingen av skolans utvecklingsområden kan förbättras. Skolan bör också utveckla utvärderingen av elevernas kunskapsresultat. En aktiv diskussion pågår om resultaten men analysen kan utvecklas och på ett tydligare sätt sammanfattas i kvalitetsredovisningen. En förutsättning för att skolan ska kunna ha en uppfattning om hur man lyckas med kunskapsuppdraget är att systematiskt följa upp och sammanställa kunskapsresultaten. Ett sådant underlag är också en förutsättning för att kunna göra utvärderingar, analyser och förstå hur olika metoder och arbetssätt i verksamheten står i relation till kunskapsresultat vid den egna skolan. Skolan behöver således förbättra det systematiska kvalitetsarbetet med kontinuerlig uppföljning, utvärdering och analys. Vidare har skolans kvalitetsredovisning brister i bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och i analysen därav. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal har rektorerna det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot att nå de övergripande målen. I detta arbete är uppföljning och utvärdering av skolans resultat och det systematiska kvalitetsarbetet en viktig del.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 9 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Det saknas beslut om elevers placering i särskild undervisningsgrupp (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanerna vad avser innehåll och kvalitet.
- Skolan bör utveckla de skriftliga omdömen som ges för ämnen där eleven inte uppnått kursplanens mål.
- Skolans måste se till att betygskatalogen förs på ett mer rättsäkert sätt.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om målen för utbildningen samt att öka elevernas inflytande över undervisningen.
- Skolan bör tillse att lärarna i större utsträckning samarbetar för att ge alla elever möjlighet att arbeta ämnesövergripande.
- Rektorerna bör tydliggöra sina ansvarsområden så att eleverna vet vem som är deras rektor.
- Skolan bör arbeta med att bättre systematisera sitt kvalitetsarbete.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1: Elevernas genomsnittliga meritvärde, andel elever med fullständigt slutbetyg samt andelen behöriga till nationellt program i gymnasieskolan år 2007.

Tabell 1	Stöpenskolan					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Meritvärde	208	205	201	197	200	207
Andel (procent) som nått målen i alla ämnen	84	89	80	79	75	76
Andel (procent) behöriga till nationellt program	96	95	89	87	85	89

Källa: Skolverkets statistik

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov årskurs 9.

Tabell 2	Nationella ämnesprov årskurs 9					
	Skolan			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Svenska	93	96	100	95	96	96
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Matematik	93	88	89	88	88	85
Andel (%) som minst uppnått resultatet G i Engelska	100	95	93	97	96	95

Källa: Skolverkets statistik

Kommentar:

I skolans kvalitetsredovisning redovisas det genomsnittliga meritvärdet för de senaste sex åren. Från år 2003 till år 2007 har meritvärdet försämrats. Skolan uppger att de inte tycker resultatet är tillfredsställande. I kvalitetsredovisningen redovisas inga andra resultat förutom ett kort resonemang om betygen i ämnena musik, kemi och matematik.

Personalen uppger att de ämnesvis diskuterar resultaten och analyserar undervisningen för att utveckla elevernas möjligheter att i högre utsträckning nå målen för utbildningen. De jämför också betygen i olika ämnen. I Stöpenskolan är skillnaden mellan pojkars och flickors resultat inte lika påfallande som i riket i snitt. Pojkarnas resultat ligger i nivå med riket men flickornas resultat ligger under genomsnitt för flickor i riket.

Rektorerna har ett statistiskt material från kommunen som underlag för diskussioner och analys av skolans resultat men anser att de kan utveckla analysen för att nå en högre måluppfyllelse samt på ett tydligare sätt beskriva detta i kvalitetsredovisningen.

Se vidare under rektorns ansvar.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen och gör en allsidig bedömning av elevernas lärande. Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin. I Stöpenskolan har lärarna utvecklat ett system där lärarna i respektive ämne gör en utförlig bedömning av elevernas kunskapsresultat. Detta underlag får eleverna med hem för att på bästa sätt kunna förbereda sig inför samtalet. Inspektörernas intryck är att eleverna är positiva till detta arbetssätt och att de tycker de får bra information om sin utveckling i samtliga ämnen. En individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen. Inom området finns följande förbättringsbehov:

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Inspektionen visar att alla elever har individuella utvecklingsplaner men att de är kända av eleverna i olika hög grad. Alla elever vid Stöpenskolan har enligt personalen en IUP som redovisar vilka mål som eleven, föräldern respektive läraren anser att eleven ska arbeta med under tiden fram till nästa utvecklingssamtal. Exempel på mål som anges är att ”utveckla No och engelska, arbeta hemma med engelska glossor, öka mina kunskaper i So”. Eleverna har ett exemplar av planen hemma och i skolan ansvarar läraren för att eleverna arbetar mot målen. De elever inspektörerna intervjuar är i de flesta fall osäkra på vilka mål de har i sin plan. De är också osäkra på när de i det dagliga arbetet arbetar mot att nå målen.

Inspektörerna bedömer att de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas, främst avseende de framåtsyftande målbeskrivningarna för att på ett mer utförligt sätt omfatta kursplanernas kunskapsmål. Vidare bör elevernas kännedom om målen utvecklas och hållas aktuella för eleverna.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen.

I detta sammanhang vill inspektörerna lyfta fram att från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella ut-

vecklingsplanen kommer att revideras med anledning av ändringen och beräknas vara färdiga under hösten 2008.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området är av god kvalitet. Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper och lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättningen. Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna. I Stöpenskolan sker samverkan inom ämnesarbetslagen där lärarna hjälps åt vid svåra bedömningsfall. Samverkan sker också med andra skolor avseende bedömnings- och betygsfrågor. I kommunen finns kommungemensamma prov utarbetade för att säkerställa betygs likvärdighet. Trots detta upplever elever ibland att de får orättvisa betyg. Inom området finns dock följande förbättringsbehov:

Betyg sätts enligt författningarnas krav

Enligt grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Betyg ska heller inte sättas i ett ämnesblock om eleven inte når upp till målen i samtliga ämnen som ingår i blocket. I fall som avses ovan ska ett skriftligt omdöme, från och med den 15 juli 2008 skriftlig bedömning, om elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket ges. Av omdömet kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Omdömet ska undertecknas av läraren.

De omdömen inspektörerna tagit del av i Stöpenskolan saknar i flera fall beskriv-

ning av de stödåtgärder som vidtagits. Vidare är de mål som lärarna beskrivit att eleverna uppnått inte alltid kursplanemål.

Inspektörerna bedömer att skolans skriftliga omdömen bör förbättras.

Betygskatalog förs enligt bestämmelserna

En elevs betyg ska antecknas i en betygskatalog. Beslut att inte sätta betyg i ett ämne eller ämnesblock ska också antecknas i betygskatalogen. Av anteckningen ska det framgå om betyget har satts innan eller efter det att ett ämne eller ämnesblock har avslutats.

Vid kontroll av skolans betygskatalog finner inspektörerna att den innehåller omotiverat många ändringar varav flera är osignerade.

Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att betygskatalogen förs på ett mer rättsäkert sätt.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning och att skolans organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer. Lärarna poängterar vikten av att lära på olika sätt och ser det

praktiskt-estetiska arbetet som ett viktigt komplement till den mer teoretiska undervisningen. Eleverna arbetar med drama, samarbetsövningar, etiska dilemman, problemlösningar m.m. Datorn används också flitigt som ett hjälpmedel i undervisningen. Undervisningen är saklig och allsidig och de som arbetar i skolan är engagerade i elevernas skolgång vilket leder till att de samverkar i arbetslagen för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. På skolan erbjuds eleverna praktisk arbetslivsorientering, PRAO både i årskurs 8 och 9. Inom området finns följande förbättringsbehov:

Elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan.

I Stöpenskolan informeras eleverna om målen för utbildningen kopplat till läroplan och kursplan huvudsakligen vid terminsstart. Inspektörerna ser få exempel på att kursplanemålen tydliggörs i det dagliga arbetet. Eleverna är huvudsakligen medvetna om betygsriterierna. Lärarna berättar att de tycker det är svårt att tydliggöra läroplansmål och kursplanemål för eleverna. Vidare är det stor variation mellan lärare och ämne i vilken utsträckning eleverna har inflytande över sin utbildning. Eleverna uppger att det i vissa ämnen är sällsynt att de har inflytande över vad som ska göras och hur det ska göras och att lärarna lämnar en färdig planering som eleverna sedan arbetar efter. För andra lärare får eleverna emellertid inför terminsplanningen komma med önskemål. Eleverna berättar också att de ofta får välja redovisningsform och provtider.

Inspektörerna bedömer att elevernas medvetenhet om målen för utbildningen bör utvecklas så att elevernas inflytande över sitt lärande kan utvecklas till att omfatta alla ämnen.

Samverkan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

Lärarna i Stöpenskolan samverkar i sina arbetslag knutna till en elevgrupp men dessa möten fokuseras huvudsakligen på enskilda elevers behov av stöd och inte på samverkan mellan ämnen vilket innebär att ämnesövergripande temaarbeten inte i så stor utsträckning integreras i undervisningen. Samverkan sker spontant inom arbetslagen och i olika hög grad inom skolans olika arbetslag. Detta innebär att alla elever inte får lika tillgång till att arbeta ämnesövergripande.

Inspektörerna bedömer att pedagogisk samverkan mellan lärarna i de olika ämnena bör förbättras för att ge eleverna möjlighet att i större utsträckning arbeta ämnesövergripande.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolan på ett bra sätt anpassar undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Lärarna betonar vikten av att eleverna ska känna att de lyckas i sitt skolarbete. Inspektörerna erfar att lärarna individualiserar undervisningen och eleverna får visa sina kunskaper på olika sätt genom muntliga prov och övningar, genom skriftliga prov, genom inlämningsuppgifter m.m. Eleverna berättar också att de får välja sätt att redovisa. Det finns i skolan ett stort engagemang i att ge särskilt stöd till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet. Stöd ges på olika sätt. Eleverna kan få stöd inom klassens ram där det vid flera lektioner i veckan i respektive klass finns extra stöd insatt under lektionen. Det kan vara specialpedagog, annan lärare eller elevassistent som är extraresurs. Två gånger i veckan erbjuds läxhjälp efter skoltid.

Eleverna kan också få stöd i liten grupp i de så kallade Stegen 1 och 2 grupperna. Där får de huvudsakligen stöd i engelska, matematik och svenska men de kan också få stöd i andra ämnen. I skolan finns också en särskild undervisningsgrupp kallad Bryggan.

Utifrån samtal med elevhälsoteamet, lärare och rektorerna erfar inspektörerna att skolan upparbetat goda rutiner för elevvårarbetet. Personal från teamet ingår i arbetslagen och deltar regelbundet på arbetslagsmöten och på så sätt får de tidigt insikt i elevernas behov.

Åtgärdsprogrammen är av god kvalitet. De tar upp mål på olika nivåer exempelvis individnivå och organisationsnivå.

Enligt grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever i behov av specialpe-

dagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp.

I Stöpenskolan finns det elever som får sin undervisning i den så kallade Stegen över hälften av sin undervisningstid och mer varaktigt. Inspektörerna bedömer att detta är att betrakta som placering i särskild undervisningsgrupp. Beslut, som i Skövde är delegerat till rektor, om sådan placering har inte fattats för dessa elever. Däremot finns sådana beslut om elevs placering i Bryggan.

Skolan saknar således beslut om elevers placering i särskild undervisningsgrupp vilket inte är förenligt med förordningens krav. Se vidare under rektors ansvar i denna rapport.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolan utgör en trygg miljö. Det framkommer tydligt under inspektionsbesöket att förhållningssättet eleverna emellan och mellan lärare och elever är gott. Skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Enligt eleverna och lärarna är förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling ovanlig. I

skolan finns kamratstödjare och ett antimobbningssteam. Detta arbete har bidragit till att skapa en lugn och trygg miljö i skolan. Elevenkäter genomförs varje år för att bland annat utvärdera elevernas trivsel. I händelse av att elev mobbas arbetar elever, lärare och rektorerna aktivt för att motverka alla former av kränkningar. För att bli ännu bättre i detta arbete får personalen i skolan kompetensutveckling.

I skolan finns gemensamma ordningsregler som eleverna varit med och tagit fram och som revideras regelbundet. Vid intervjuer framkommer dock att det finns variation mellan lärarna på hur de förhåller sig gentemot eleverna. Inom området finns följande brist:

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Den ska också innehålla rutiner för uppföljning och hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Stöpskolans likabehandlingsplan uppfyller inte kraven. Det saknas exempelvis en beskrivning av rutiner för uppföljande insatser och hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Vidare kan planen utvecklas när det gäller rutiner om vuxen kränker elev.

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,

14 (18)

- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Eleverna har valmöjligheter i form av språkval och elevens val. Skolan har satsat på att elevens val ska ge eleverna goda möjligheter att bredda och fördjupa sina kunskaper samt ge alla elever möjligheter att lyckas i skolan. Elevens val erbjuder eleverna både praktiska estetiska val samt mer teoretiska val. Ett mycket uppskattat inslag är skolans kabaré.

Utbildningen är avgiftsfri för eleverna.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i hushållsbedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen. Skolan har goda rutiner avseende kompetensutveckling för den pedagogiska personalen så att dessa ska kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt. Skolans rektorer har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt. Med några få undantag har samtliga lärare utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolans båda rektorer har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt och de har båda gått den statliga rektorsutbildningen.

Enligt skollagen är kommunen skyldig att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

I Stöpenskolan finns två specialpedagoger och flera elevassistenter. Det finns elever som får en förhållandevis stor del av sin undervisning ledd av elevassistenter. Lärare förklarar detta med att elevens lärare är ansvarig för undervisningen.

Inspektörerna vill påpeka att skolan bör organisera undervisningen så att lärare med föreskriven kompetens undervisar eleverna.

3.3 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att området är av god kvalitet. Rektorerna i Stöpenskolan förefaller vara förtrogna med det dagliga arbetet i skolan och fattar de grundläggande beslut som bestämmelserna anger. En av rektorerna är vid inspektionen helt nyanställd. Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov och brist:

Rektor som pedagogisk ledare

Rektor har som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig

personal det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot att nå de övergripande målen.

Personalen har i huvudsak förtroende för sina rektorers arbete. De önskar dock att rektorerna visar sig mer ute i verksamheten. Vid inspektionstillfället är den ena av rektorerna anställd sedan tre månader tillbaka och eleverna vet inte vem som är deras rektor. Uppdelningen av rektorernas ansvar är gjord men eleverna har inte fått tillräckligt god information om detta.

Inspektörerna bedömer att rektorerna tydligare bör informera eleverna om sina respektive ansvarsområden.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

I skolans kvalitetsredovisning redovisas det genomsnittliga meritvärdet för de senaste sex åren. I kvalitetsredovisningen redovisas inga andra resultat. Ett kort resonemang förs om betygen i ämnena musik, kemi och matematik, andra ämnen kommenteras inte. Skolan genomför således inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 9 i samtliga ämnen.

Rektorerna har ett statistiskt material från kommunen som underlag för diskussioner och analys av skolans resultat men anser att de kan utveckla analysen för att nå en högre måluppfyllelse samt på ett tydligare sätt beskriva detta i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolan inte genomför en systematisk utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 9 i samtliga ämnen.

Skolan s således beslut om elevers placering i särskild undervisningsgrupp vilket inte är förenligt med förordningens krav.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att området är av mindre god kvalitet då det i skolans kvalitetsredovisning inte redovisas en samlad bild av skolans resultat utifrån kursplanernas mål för årskurs 9. Vidare redovisas inga analyser eller utvärderingar av arbetet eller resultaten och kunskapen om skolans resultat är följaktligen inte utgångspunkt för skolans kvalitetsarbete. Lärarna ser inte kvalitetsredovisningen som ett användbart redskap i skolans förbättringsarbete. Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov:

Kvalitetsarbetet

Skolans verksamhet måste enligt läroplanen utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. En förutsättning för att skolan ska kunna ha en uppfattning om hur man lyckas med kunskapsuppdraget är att systematiskt följa upp och sammanställa kunskapsresultaten. Ett sådant underlag är också en förutsättning för att kunna göra utvärderingar, analyser och förstå hur olika metoder och arbetssätt i verksamheten står i relation till kunskapsresultat vid den egna skolan.

Utifrån dokumentstudier och intervjuer med rektorerna och lärarna bedömer inspektörerna att Stöpens skolan bör förbättra såväl den fortlöpande utvärderingen, exempelvis efter ett avslutat arbetsområde, som den fortlöpande utvärderingen av skolans utvecklingsområden. Enligt lärarna saknas strukturerad uppföljning och utvärdering av undervisningen. Enligt rektorn pågår ett arbete med att utveckla utvärderingen av undervisningen inom projektet Learning study. Skolan bör vidare utveckla utvärderingen av elevernas kunskapsresultat. En aktiv diskussion pågår om resultaten men analysen kan utvecklas och på ett tydligare sätt sammanfattas i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra det systematiska kvalitetsarbetet med kontinuerlig uppföljning, utvärdering och analys.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningsarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Stöpens skolans kvalitetsredovisning bygger på en bedömning enligt Skolverkets självvärderingsmaterial BRUK. Områden där enheten skattar sin måluppfyllelse är

exempelvis likabehandlingsplanen, elevinflytande, arbetsmiljö, normer och värden. Under rubriken betygsstatistik redovisas det genomsnittliga meritvärdet för de senaste sex åren. Från år 2003 till år 2007 har meritvärdet försämrats. Skolan uppger att de inte tycker resultatet är tillfredsställande. I kvalitetsredovisningen redovisas inga andra resultat. Ett kort resonemang förs om betygen i ämnena musik, kemi och matematik. Det saknas således en bedömning i ett flertal ämnen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats.

Som underlag när det gäller utvärdering av likabehandlingsplanen, elevernas trivsel och inflytande redovisas enkätresultat.

Eleverna har svarat på en enkät vars resultat redovisas i kvalitetsredovisningen men eleverna känner inte till att det finns en kvalitetsredovisning och har inte deltagit på något annat sätt. Elevrådet visar vid intervjuer stort intresse för dessa frågor och framhåller att de vill bli involverade i kvalitetsarbetet. Inspektörerna konstaterar att skolan måste utveckla elevernas medverkan vid framtagandet av kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Datum Ort
2008-12-11 Göteborg

Eva Wallentin

Birgit Persson